

Raport Polskiego Biura Eurydice

OBOWIĄZKOWY EGZAMIN Z MATEMATYKI NA ZAKOŃCZENIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ SZKOŁY ŚREDNIEJ – PRZEGLĄD ROZWIĄZAŃ W WYBRANYCH KRAJACH EUROPEJSKICH

Opracowanie:
Magdalena Górowska-Fells
Michał Chojnacki

SIERPIEŃ 2026

Wydawnictwo
FRSE

Eurydice

WPROWADZENIE

Niniejszy raport przedstawia wyniki analizy odpowiedzi na pytanie postawione przez polskie biuro na Forum Eurydice w grudniu 2025 roku, dotyczące obowiązku przystępowania do egzaminu z matematyki na zakończenie kształcenia w ogólnokształcących szkołach średnich w wybranych krajach europejskich. Informacje odnoszą się do egzaminów stanowiących odpowiednik polskiego egzaminu maturalnego, czyli kończących szkołę średnią oraz – w niektórych przypadkach – oferujących dostęp do szkolnictwa wyższego.

Punktem odniesienia było rozwiązanie funkcjonujące w Polsce, zgodnie z którym egzamin maturalny z matematyki jest obowiązkowy dla wszystkich uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego, niezależnie od realizowanego profilu kształcenia.

Ze względu na zróżnicowanie krajowych systemów edukacji oraz sposobów organizacji egzaminów kończących szkołę średnią odpowiedzi nie zawsze odnoszą się do tożsamych rozwiązań. W poszczególnych krajach informacje mogą dotyczyć:

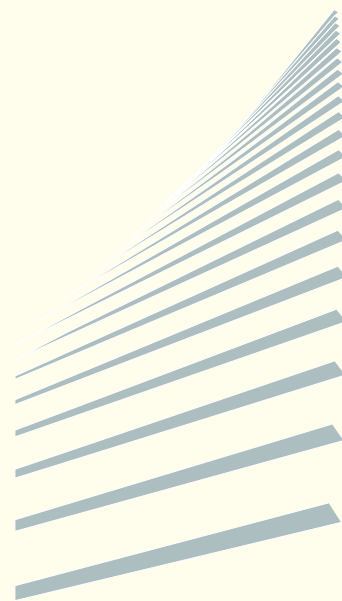
- egzaminu warunkującego uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły średniej;
- egzaminu zapewniającego dostęp do szkolnictwa wyższego;
- wewnątrzszkolnych egzaminów końcowych, organizowanych w systemach, w których nie funkcjonuje ogólnokrajowy egzamin maturalny.

CHARAKTERYSTYKA ZEBRANYCH ODPOWIEDZI

Analiza obejmuje informacje przekazane przez 15 krajów oraz dwie wspólnoty językowe Belgii. Odpowiedzi wskazują na znaczne zróżnicowanie rozwiązań przyjętych w poszczególnych systemach edukacji. Różnice dotyczą zarówno organizacji egzaminów kończących szkołę średnią, jak i roli matematyki w procesie uzyskiwania świadectwa ukończenia szkoły lub dostępu do szkolnictwa wyższego. Niektóre kraje podały również informacje dotyczące organizacji egzaminów końcowych w średnich szkołach zawodowych. Te dodatkowe dane zostały uwzględnione w nawiasie.

Na podstawie uzyskanych informacji można wyróżnić trzy główne modele organizacyjne:

- systemy, w których egzamin z matematyki jest obowiązkowym elementem egzaminu kończącego szkołę średnią;
- systemy, w których obowiązek zdawania matematyki zależy od wybranego profilu kształcenia, planowanego kierunku studiów lub indywidualnego wyboru ucznia;
- systemy, w których nie funkcjonuje krajowy egzamin na zakończenie nauki w szkole średniej, natomiast uczniowie przystępują do szkolnych egzaminów (lub różnego rodzaju testów) z poszczególnych przedmiotów, w tym z matematyki.

KRAJE Z OBOWIĄZKOWYM EGZAMINEM Z MATEMATYKI

Z analizowanych odpowiedzi wynika, że pięć krajów sygnalizuje obowiązek przystąpienia do egzaminu z matematyki przez wszystkich uczniów.

Do tej grupy należą Rumunia, Chorwacja oraz Grecja. Matematyka stanowi tam obowiązkowy element egzaminu kończącego szkołę średnią. W Chorwacji uczniowie wybierają spośród dwóch poziomów (podstawowego i wyższego), ale muszą zdawać egzamin z matematyki. W Grecji egzamin z matematyki jest obowiązkowy, ale jego wynik nie rzutuje na wstęp na studia na kierunkach ścisłych, które organizują własne egzaminy wstępne.

W Słowenii obowiązek dotyczy uczniów realizujących program ogólnokształcący (w przypadku szkolnictwa zawodowego matematyka pozostaje jednym z przedmiotów do wyboru).

Szczególnym przypadkiem jest Francja, która od roku szkolnego 2025/2026 wprowadza obowiązkowy egzamin z matematyki dla wszystkich uczniów liceów ogólnokształcących i technicznych. Egzamin jest przeprowadzany w przedostatnim roku nauki jako część egzaminu maturalnego (*Baccalauréat*).

Na Słowacji matematyka pozostaje przedmiotem do wyboru na egzaminie maturalnym, jednak przyjęte w 2025 r. zmiany legislacyjne wprowadzają obowiązkowy egzamin z matematyki dla uczniów ogólnokształcących szkół średnich od roku szkolnego 2030/2031, czyli dla roczników, które rozpoczną naukę w szkole średniej we wrześniu 2027 r. (reforma dotyczy również uczniów w niektórych programach kształcenia zawodowego).

KRAJE, W KTÓRYCH MATEMATYKA NIE JEST OBOWIĄZKOWYM EGZAMINEM DLA WSZYSTKICH UCZNIÓW

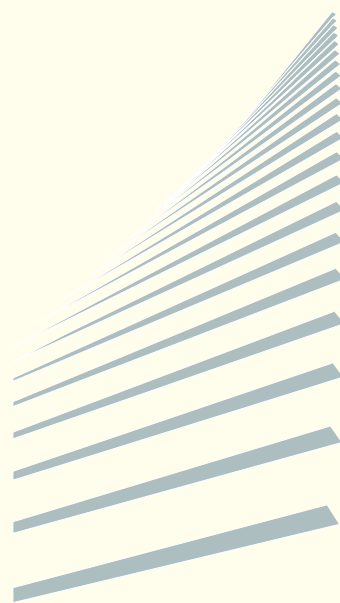
Większość analizowanych systemów edukacji stosuje rozwiązania, w których egzamin z matematyki nie ma charakteru obowiązkowego.

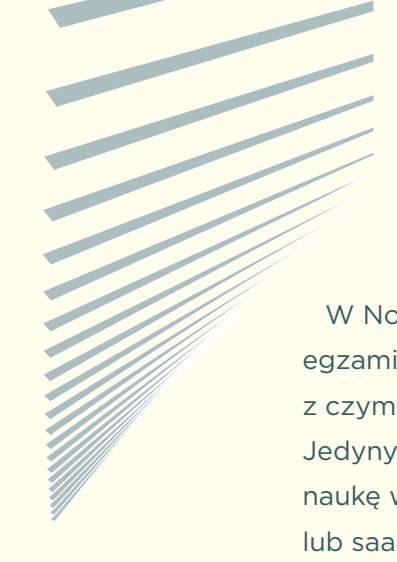
W Szwecji nie funkcjonuje ogólnokrajowy egzamin na zakończenie szkoły średniej. Podczas wystawiania ocen szkolnych nauczyciele biorą pod uwagę wyniki krajowych testów diagnostycznych prowadzonych przez szwedzką Krajową Agencję Edukacji.

W Finlandii jedynym obowiązkowym przedmiotem na egzaminie maturalnym pozostaje pierwszy język ojczysty (fiński lub szwedzki). Matematyka jest jednym z przedmiotów do wyboru, obok drugiego języka ojczystego, języka obcego lub humanistyki i przedmiotów przyrodniczych.

Podobne rozwiązania obowiązują w Czechach, gdzie uczniowie szkół ogólnokształcących wybierają pomiędzy matematyką a językiem obcym (w szkolnictwie zawodowym egzamin z matematyki jest wymagany w niektórych profilach kształcenia do zdobycia kwalifikacji zawodowych).

We Włoszech drugi przedmiot egzaminu maturalnego uzależniony jest od typu szkoły i realizowanego przez ucznia programu nauczania. Jednak wyboru drugiego obowiązkowego przedmiotu maturalnego dokonuje dla danego rocznika Minister Edukacji z uwzględnieniem profilu, w którym studiuje dany uczeń. Dla profilu ścisłego Minister wybiera jeden spośród dwóch przedmiotów – matematykę lub fizykę.

W Norwegii obowiązuje system losowania uczniów, którzy będą zdawać egzaminy, oraz samych przedmiotów egzaminacyjnych, w związku z czym jedynie część uczniów przystępuje do egzaminu z matematyki. Jedynym obowiązkowym egzaminem dla wszystkich uczniów kończących naukę w szkole średniej jest egzamin z ich języka ojczystego (norweski lub saami).

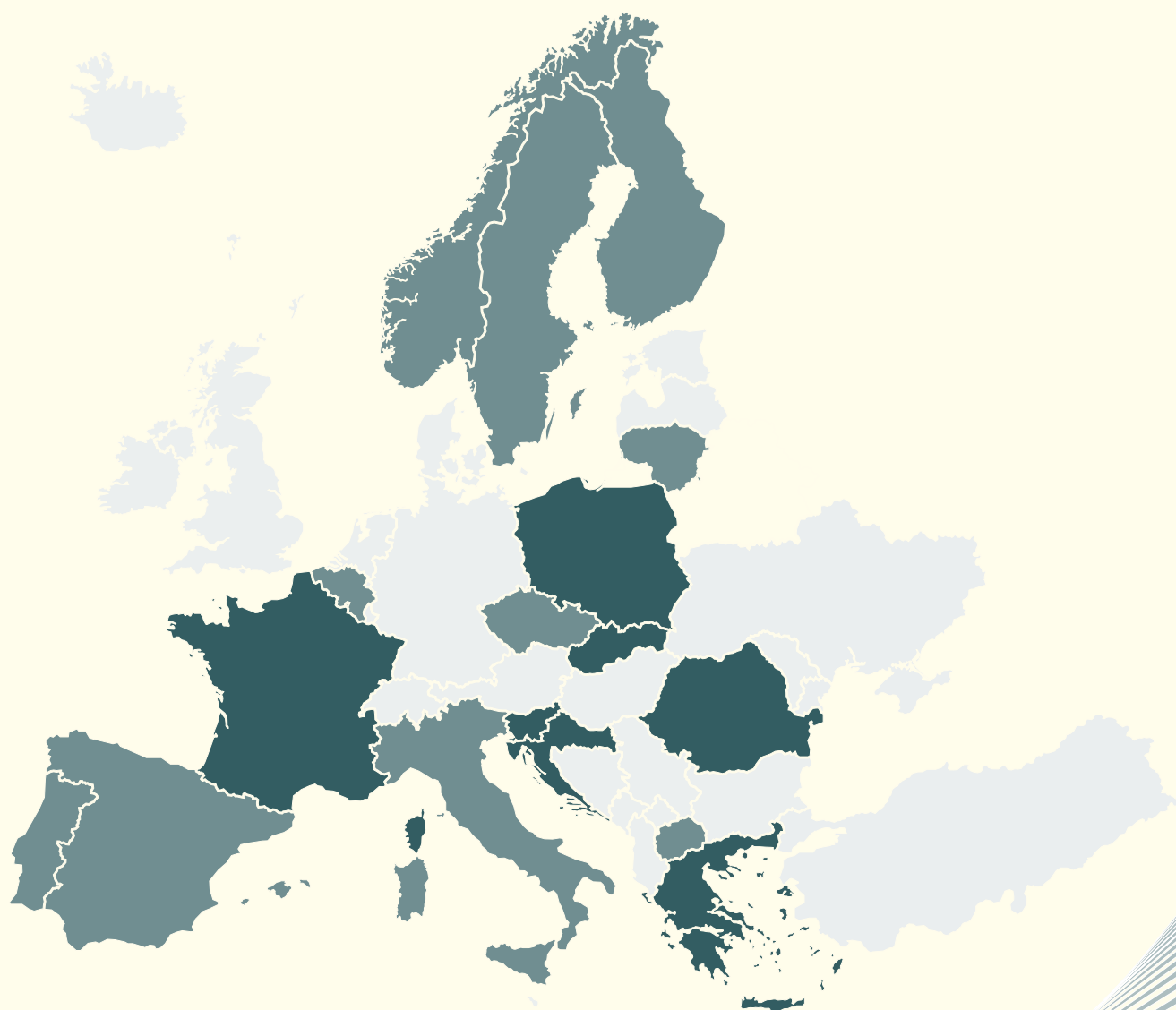
Na Litwie oraz w Portugalii zaliczenie egzaminu z matematyki nie stanowi warunku ukończenia szkoły średniej, jednak jest wymagane przy ubieganiu się o przyjęcie na liczne kierunki studiów. Na Litwie egzamin z matematyki obowiązuje wszystkich kandydatów na studia, z wyjątkiem tych wybierających kierunki artystyczne. W Portugalii uczniowie muszą zdać egzaminy z dwóch przedmiotów na zakończenie szkoły średniej, ale matematykę wybierają tylko kandydaci planujący studia na kierunku ścisłym. Również w Macedonii Północnej zaliczony egzamin z matematyki obowiązuje wyłącznie podczas rekrutacji na wybrane kierunki studiów, przede wszystkim techniczne i inżynierskie.

W Hiszpanii nie organizuje się ogólnokrajowych egzaminów kończących szkołę średnią. Uczeń otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły średniej (*Bachillerato*) na podstawie długookresowej oceny prowadzonej przez szkoły. Matematyka jest obowiązkowa wyłącznie podczas egzaminów wstępnych na studia (PAU) dla uczniów, którzy ubiegają się o miejsca na kierunkach ścisłych.

We Wspólnocie Francuskiej i we Wspólnocie Niemieckojęzycznej Belgii nie przeprowadza się krajowych egzaminów końcowych w szkołach średnich. Uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły wymaga jednak zdania egzaminów szkolnych ze wszystkich przedmiotów, w tym matematyki.

PODSUMOWANIE

Rysunek przedstawia podsumowanie danych dotyczących matematyki jako przedmiotu egzaminacyjnego na zakończenie nauki w ogólnokształcącej szkole średniej w krajach, które wzięły udział w badaniu.

- Kraje z obowiązkowym egzaminem z matematyki
- Kraje, w których matematyka nie jest obowiązkowym przedmiotem egzaminacyjnym dla wszystkich uczniów

Słowacja: obowiązkowy egzamin z matematyki od roku szkolnego 2030/31.

Uzyskane informacje potwierdzają, że rozwiązania dotyczące egzaminu z matematyki na zakończenie ogólnokształcącej szkoły średniej pozostają zróżnicowane. Nie można wskazać jednego dominującego modelu obowiązującego w Europie.

Dane potwierdzają, że większość krajów, które odpowiedziały na pytanie, nie wymaga przystąpienia do egzaminu z matematyki od wszystkich absolwentów szkół ogólnokształcących. Równie często spotykanym rozwiązaniem jest powiązanie obowiązku zdawania matematyki z profilem kształcenia lub wymaganiami dotyczącymi rekrutacji do instytucji szkolnictwa wyższego.

Jednocześnie można zaobserwować działania zmierzające do zwiększenia znaczenia przedmiotu matematyka w części systemów edukacji. Przykładami są niedawno przyjęte reformy we Francji oraz na Słowacji, wprowadzające obowiązek przystępowania do egzaminu z matematyki.